

Kwaliteitsverslag 2023 en Meerjarenplan Forensische Zorg

31 mei 2023

Maaszicht/Singelzicht

In een ideale wereld krijgen alle kinderen en jongeren de kans om een waardevol bestaan op te bouwen. Voor deel van de jongeren in Nederland lukt dat helaas niet vanzelfsprekend. Maaszicht-Singelzicht biedt jongeren een nieuwe kans op een volwaardig leven. We zien echter ook dat de weg naar herstel dikwijls met hindernissen verloopt en risico's kent.

Maaszicht-Singelzicht ondersteunt jongeren van 17 tot 23 jaar. Deze jongeren kampen door de manier waarop ze opgroeiden met complexe problemen. Aanleiding voor aanmelding is meestal (dreigende) dak- of thuisloosheid. We helpen deze jongeren op met hun eigen weg naar zelfstandigheid. Ruimte bieden én grenzen stellen is cruciaal. Het streven is dat ze na hun periode bij Maaszicht-Singelzicht, zo autonoom mogelijk en liefst in eigen woonruimte, hun leven opbouwen. Wij bieden ondersteuning en een tijdelijk "thuis" in de vorm van zorg in beschermd wonen, begeleiding in onzelfstandige woonruimte of in een eigen huurwoning.

Maaszicht-Singelzicht werkt vanuit een integrale visie: wij zien de mens als totaal. De jongeren die wij helpen, hebben een probleem, maar ze zijn niet hun probleem. Ze zijn in de eerste plaats mens. In onze werkwijze ligt het accent op de toekomst, op ambities en op de dromen van de jongeren.

Principes bij de uitvoering van de ondersteuning zijn een integraal zorgconcept, een doorgaande zorglijn en domein-overstijgende zorg. Meedoen in de samenleving, het leren participeren, deel uitmaken van de maatschappij, volgen van onderwijs, opbouwen van een gezond informeel netwerk, werk, sport, sociaal netwerk en vrijetijd zijn naast goede en veilige zorg essentieel. Van activering en persoonlijke ontwikkeling naar ondersteuning bij school of een dagbesteding desnoods bij het eigen Werk- en Educatie Programma (WEP)/Werkt!. Van voorzorg wanneer je op de wachtlijst staat, naar beschermd wonen of begeleiding in eigen woonruimte. Het maakt daarbij niet uit of de zorg gebaseerd is op de Wet Maatschappelijke ondersteuning, er sprake is van Forensische zorg of dat een jongeren een beroep doet op de Wet langdurige zorg of nog onder de Jeugdwet valt.

Forensische zorg maakt onderdeel uit van ons integrale concept. Ondersteuning aan forensische cliënten wordt geboden op basis van een strafrechtelijke titel met dikwijls bijgaande voorwaarden. Het strafbare gedrag is voor ons onderdeel van de complexe problemen. Het strafbare gedrag is overigens voor een deel van de Wmo-cliënten niet anders – deze zijn (nog) niet in het strafrechtelijke circuit terecht gekomen. Voor forensische cliënten geldt dat is ingegrepen door justitie en dat er vanuit dat kader voorwaarden zijn gesteld. De bijzondere voorwaarden helpen vaak om ondersteuning te accepteren. Vanuit deze voorwaarden zijn vrijheden toegekend die noodzakelijk zijn voor een stapsgewijze integratie in de samenleving.

Proces kwaliteit Forensische Zorg

Dit verslag beschrijft waar Maaszicht-Singelzicht staat met betrekking tot de implementatie van het Kwaliteitskader Forensische Zorg (KKFZ). Het is het eerste verslag in het kader van het meerjarenbeleid tot uiterlijk 31 december 2028 en bevat een "0-meting" op de 5 pijlers van het

forensisch kwaliteitsbeleid. Kwaliteitsbeleid is voor ons niet nieuw en veel aspecten in het KKFZ zijn herkenbaar. Maaszicht-Singelzicht is vanaf 2011 HKZ-gecertificeerd.

Maaszicht-Singelzicht “reserveert” geen plekken voor een specifieke financier. De financiering kan immers ook wijzigen en we maken regelmatig mee dat jongeren na afloop van hun straftitel aanspraak maken op de Wmo. Medewerkers primair proces hebben een gemengde caseload. Wel krijgen jongeren uit een onveilige of crisissituatie voorrang op de wachtlijst. Voor jongeren met een forensische titel (volwassenen of adolescentenstrafrecht) geldt in een aantal gevallen dat de instroom beter planbaar is en dat er afspraken gemaakt kunnen worden over de datum van de start van de ondersteuning. Daarnaast hebben we de mogelijkheid van “Voorzorg” – de ondersteuning start alvast in afwachting van een beschikbare plek.

Algemeen aanbod en hoofdlocaties

In Rotterdam biedt Maaszicht:

- een bijdrage aan de vraagverduidelijking t.b.v. de toegang tot de Wmo
- voorzorg aan jongeren die nog geen plek hebben bij Maaszicht maar die wel nodig hebben
- 39 plekken in Beschermd Wonen
- ongeveer 60 ambulante woon-zorgplekken voor zorg met meer of mindere mate van zelfstandig wonen en individuele begeleiding
- individuele begeleiding in buitenzorg – in eigen woonruimte al dan niet via een urgentie verkregen
- werk en educatieprogramma (WEP)/Werkt!

In 2023 is er voor de regio Rotterdam een onderaannemerschap voor het adolescenten-strafrecht.

In Utrecht biedt Singelzicht:

- 25 plekken in Beschermd Wonen
- 11 ambulante woon-zorgplekken voor zorg met meer of mindere mate van zelfstandig wonen en individuele begeleiding
- individuele begeleiding in buitenzorg – in eigen woonruimte, via Goeie Buur of eigen woonruimte al dan niet via een urgentie

Forensisch aanbod

Maaszicht-Singelzicht biedt ambulante begeleiding en verblijfszorg in een niet-beveiligde setting.

Forensische producten zijn:

1. Individuele begeleiding – Begeleiding en Gespecialiseerde begeleiding
2. Verblijfszorg op basis van ZZP GGZ en ZZP VG – Beschermd Verblijf en Beschermd Thuis

Stand van zaken

Locatie Maaszicht Rotterdam

Totaal percentage forensische zorg in zorgdagen over heel 2022 = 18%

Peildatum 31 december 2022

Beschermd Wonen – 7 jongeren forensische zorg = 21%

Ambulante zorgvormen – 4 jongeren forensische zorg = 6% met de aantekening dat er ook jongeren in zorg zijn wiens strafrechtelijke titel na afloop daarvan is omgezet naar Wmo-zorg.

Locatie Singelzicht Utrecht

Totaal percentage forensische zorg in zorgdagen over heel 2022 = 20%

Peildatum 31 december 2022

Beschermd Wonen – 5 jongere forensische zorg = 15%

Ambulante zorgvormen – 0 jongeren forensische zorg = 0% met de aantekening dat er ook jongeren in zorg zijn wiens strafrechtelijke titel na afloop daarvan is omgezet naar Wmo-zorg.

KKFZ algemeen

KKFZ wordt met ingang van 2024 volledig geïntegreerd in ons bestaande kwaliteitsmanagement-systeem. Met de algemene groei van de organisatie is het in 2023 mogelijk geworden een beleidsmedewerker zorgbeleid aan te nemen. Motivatie voor het aanstellen van deze functionaris is mede gebaseerd op de behoefte aan de systematische implementatie KKFZ– [aanstelling doorlopend vanaf juli 2023](#)

Pijler 1: Veiligheid en persoonsgerichte zorg

Algemeen beeld: alle kwaliteitsaspecten zijn in aanwezig. Gezien de doelgroep en de soort ondersteuning is Maaszicht-Singelzicht is veiligheid het begin- en het eindpunt van onze ondersteuning, het zorgbeleid, het facilitaire beleid en het personeelsbeleid. Toespitsen op de forensische doelgroep is nog verder mogelijk.

Beleid wordt geïnitieerd op het structureel en systematisch betrekken van het netwerk van de cliënt en het opbouwen van een positief informeel netwerk. Dit gebeurt nu nog te veel afhankelijk van de casus. Gezien de achtergrond van onze jongeren – ouders/familie die wel willen maar niet kunnen en negatieve/vluchtige sociale netwerken – is dit niet altijd vanzelfsprekend. Onderzocht wordt wat de kansen/mogelijkheden zijn m.b.t. structurele samenwerking met partners uit het sociale domein - [planning 2023](#) en netwerkpsychiatrie – [planning 2024/2025](#)

Inhoudelijke ontwikkeling:

- aandacht voor het opbouwen informele netwerken rondom de jongeren en het ontwikkelen van structurele samenwerking met het sociaal domein. Doel daarvan is meer mogelijkheden voor jongeren te creëren zodat ze eerder in hun traject zinvolle verbinding met de samenleving aan kunnen gaan – [start 2023](#)
- m.b.t. risico-taxatie en recidive-risico: op casusniveau is hier aandacht voor. M.b.t. structurele inbedding in het ondersteuningsproces zijn we nog op zoek naar het juiste instrument die past bij onze totale cliëntengroep – [2023/2024](#)
- signaleringsplan – het instrument daarvoor is aanwezig en probleemgedrag of na agressie-incidenten verplicht. De inzet en het effect ervan wordt geëvalueerd – [planning 2023/2024](#)

1) Bij de begeleiding van de cliënt staat de balans tussen veiligheid/persoonsgerichte zorg centraal

- ✓ a. De begeleiding is primair gericht op reductie van recidiverisico
- ✓ b. Primaat veiligheid
- ✓ c. Actieve inbreng en informatie cliënt
- ✓ d. Professionele relatie met cliënt
- ✓ e. Autonomie cliënt

2) Veiligheidsmanagement (waaronder risicomangement) is een integraal onderdeel van de FZ

- ✓ a. Risicotaxatie en signaleringsplan
- ✓ b. Delict analyse

3) De cliënt ontvangt een begeleidingsplan op maat. Het plan is onderdeel van een cyclus.

- ✓ a. Begeleidings- zorgplan
- ✓ b. Eerste begeleidings- zorgplan en aanvulling

- ✓ c. Inhoud begeleidings- zorgplan
 - ✓ d. Einddoel en doorlooptijden - gezamenlijk verantwoordelijk
 - ✓ e. Belevingswereld, aanspreekpunt voor en informatie aan cliënt
 - ✓ f. De organisatie heeft beleid ten aanzien van anderstaligen
- 4) Rapportage en dossiervoering worden uitgevoerd conform de professionele standaard.
- ✓ a. Relevante info 1e 24-uur
 - ✓ b. De begeleiders rapporteren in het dossier van de cliënt op de doelen
 - ✓ c. Dossiers delen - voorwaarden
 - ✓ d. Betrokkenheid cliënt bij evaluaties
 - ✓ e. De cliënt heeft recht op inzage in zijn/haar eigen dossier
- 5) Het netwerk van de cliënt wordt actief betrokken tijdens de begeleiding
- ✓ a. Betrekken omgeving en (opbouwen) sociaal netwerk
 - ✓ b. Informeren naasten over cliënt
 - ✓ c. Informeren naasten algemeen
 - ✓ d. Actief motiveren toestemming cliënt voor netwerk
- 6) De begeleiding wordt waar mogelijk (binnen en buiten) afgeschaald en waar nodig opgeschaald
- ✓ a. Risicomanagement is leidend bij het op- en afschalen.
 - ✓ b. Beleid wanneer op- en afschalen
 - ✓ c. Inzet MDO, behandelaren en overleg reclassering
- ✓ Extra: Er wordt gewerkt met een veiligheidsplan als er sprake is van een hoge kans op recidive
 - ✓ Extra: Het leefklimaat vormt een belangrijk onderdeel van de begeleiding binnen beschermd wonen

Pijler 2: Forensisch vakmanschap

Algemeen beeld: alle kwaliteitsaspecten zijn in aanwezig, een groot deel zit zelfs in het DNA van onze organisatie. Toespitsen op de forensische doelgroep is nog verder mogelijk en wenselijk. Certificaten voor FZ zijn voor medewerkers primair proces verplicht en onderdeel van het inwerkplan. Wel kan worden onderzocht of er nog meer uit gehaald kan worden

Nadere implementatie is gepland t.a.v.:

- de inzet van een budgetcoach en gedragsdeskundige/gz-agoog als functionarissen in het multidisciplinaire team – [vanaf juli 2023](#)
- de Beroepscode voor professionals in sociaal werk en het Beroepscompetentiemodel voor sociaal werker – [planning 2024/2025](#)

Beleid wordt geïnitieerd op de inzet ervaringsdeskundigheid. Dit is al onderdeel in de cliëntondersteuning maar kan worden uitgebreid. Ontwikkelpunten zijn:

- de jongere als ambassadeur – intern en extern – [planning 2023/2024](#)
- veilige inzet ervaringsdeskundigen in het primair proces. Na een aantal negatieve ervaringen zullen systematischer de voorwaarden, de uitvoering, monitoring en evaluatie meer systematisch ter hand worden genomen – [planning 2024](#)

Inhoudelijke ontwikkeling:

Behalve dat de wereld van jongeren niet stilstaat en de cliëntengroep van Maaszicht/Singelzicht continue in beweging is, wordt onze interventietheorie doorontwikkeld naar ambulante zorgvormen en toegespitst op de forensische doelgroep – [planning 2023/2024](#)

- 1) De professionals in de Forensische Zorg hebben een professionele grondhouding
 - ✓ a. Professionals gaan respectvol om met cliënten
 - ✓ b. Functionele vertrouwensrelatie
 - ✓ c. Motiveren, opbouwen, beïnvloeden en aansluiten ervaringswereld
 - ✓ d. Hanteren eigen normen en waarden, reflectie op eigen gedrag en bespreekbaar maken

- 2) De professional werkt methodisch en volgens (zorg)standaarden
 - ✓ a. Professionele standaarden
 - ✓ b. Richtlijnen - afwijken daarvan
 - ✓ c. Multidisciplinair team
 - ✓ d. Afstemmen en samenwerken

- 3) De professional werkt in een multidisciplinair team en draagt daar vanuit eigen expertise aan bij
 - ✓ a. Multidisciplinair team
 - ✓ b. Afstemmen en samenwerken
 - ✓ c. Ervaringsdeskundigheid

- 4) De professional houdt zich aan de professionele standaard, die bestaat uit vakinhoudelijke standaarden, beroepsethische normen en veldnormen
 - ✓ a. Vakinhoudelijke standaarden
 - ✓ b. Beroepscode
 - ✓ c. Interne gedragscodes en kwaliteitsdocumenten

- 5) De professionals die werkzaam zijn binnen de Forensische Zorg zijn bevoegd en vakbekwaam
 - ✓ a. Vak kennis en competenties
 - ✓ b. Kwaliteitsregister
 - ✓ c. Intervisie, casuïstiekbespreking, werkbegeleiding en scholing
 - ✓ d. Grenzen vakbekwaamheid en samenwerking
 - ✓ e. Professionals zijn in beginsel verantwoordelijk voor hun eigen handelen
 - ✓ f. Begeleiding medewerkers in opleiding
 - ✓ g. Het is de verantwoordelijkheid van de bekwame professional om de nog niet volledig bekwame professional adequaat te begeleiden en te ondersteunen

- 6) Binnen de organisatie is tijd, ruimte en openheid om continu te leren, te reflecteren en te ontwikkelen
 - ✓ a. Tijd, ruimte, cultuur
 - ✓ b. Scholingsbeleid
 - ✓ c. Programma Forensisch vakmanschap

- 7) De organisatie draagt bij aan het aantrekkelijk zijn en blijven van de sector op de arbeidsmarkt
 - ✓ a. Inwerkprogramma's
 - ✓ b. Opleidings- en stageplaatsen
 - ✓ c. De organisatie heeft voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor forensische professionals.
 - ✓ d. Arbeidsmarktaanpak

Pijler 3: Organisatie van de zorg

Algemeen beeld: Maaszicht-Singelzicht is vanaf 2011 HKZ-gecertificeerd volgens schema GGZ 2015 – kwaliteitsmanagement, interne- externe auditing en PDCA-cyclus zijn dus bekend en worden uitgevoerd. De Governancecode Zorg 2022 wordt nageleefd inclusief reglementen voor de Raad van Toezicht en het Bestuur.

Nadere implementatie is gepland t.a.v.:

- Het Professioneel statuut wordt in 2023 gemaakt en gepubliceerd. Alle elementen zijn aanwezig
- Duurzaamheid – eerste geplande uitvoering groot project in 2023/2024

Inhoudelijke ontwikkeling:

- Kwaliteit m.b.t. de cliënten- jongerenraad en evenredige vertegenwoordiging FZ in OR en Cliënten/jongerenraad. Probleem voor onze organisatie is continuïteit te brengen in de cliëntenraad. In samenwerking met de onafhankelijke externe ondersteuning wordt in 2023 een plan gemaakt om die te verbeteren en daarmee de kwaliteit van de medezeggenschap cliënten te verhogen – plan 2023.
- In overleg met OR en personeelsfunctionaris aandacht voor bedrijfscultuur inclusief interne bespreking gewenste omgangsvormen – planning opzet 2023 verder doorlopend

1) De organisatie zorgt voor een veilig werk- en leefklimaat

- ✓ a. Veiligheid en ondersteuning professionals
- ✓ b. Bij incidenten gericht op de professional voelt deze zich ondersteund door de organisatie.
- ✓ c. De veiligheidsprotocollen zijn bekend bij de professionals, worden toegepast en besproken

2) De organisatie heeft een werkend kwaliteit- en veiligheidsmanagementsysteem

- ✓ a. Continue verbeteren -PDCA-cyclus
- ✓ b. De organisatie faciliteert het continu leren
- ✓ c. Verbetering efficiency, effectiviteit en doelmatigheid
- ✓ d. Lerende organisatie ervaringen cliënten en medewerkers
- ✓ e. Cliëntenraadpleging en MDO
- ✓ f. Leren van incidenten etc.
- ✓ g. Toetsing kwaliteitsmanagementsysteem

3) De organisatie heeft een visie op goed bestuur, leiderschap, duurzaamheid en toezicht

- ✓ a. Visie en doelen van de organisatie
- ✓ b. Besturingsmodel
- ✓ c. Verminderen administratieve lasten
- ✓ d. De organisatie heeft een visie op hoe zij invulling willen geven aan duurzaamheid
- e. De organisatie heeft een professioneel statuut
- ✓ f. De organisatie werkt volgens de afspraken van de geldende Governancecode Zorg
- g. De organisatie heeft, indien de organisatie ook andere typen dienstverlening heeft, binnen a t/m e binnen dit kwaliteitsaspect specifiek aandacht voor de Forensische Zorg

4) De organisatie draagt (waar mogelijk) bij aan wetenschappelijk onderzoek, innovatie en implementatie

- ✓ a. Landelijke ontwikkelingen en wetenschappelijk onderzoek worden gevolgd
- b. Waar mogelijk voert de organisatie zelf wetenschappelijk onderzoek uit op het gebied van FZ
- ✓ c. De organisatie zoekt actief naar mogelijkheden om te innoveren

5) De Forensische Zorg is expliciet vertegenwoordigd in de medezeggenschapsorganen

- ✓ a. Iedere organisatie heeft conform de geldende wet- en regelgeving de medezeggenschap geregeld
- b. Evenredige vertegenwoordiging in OR en Cliëntenraad

Pijler 4: Samenwerken

Algemeen beeld: samenwerken is voor Maaszicht-Singelzicht noodzaak en natuurlijk als onderdeel van de integrale werkwijze. Zowel intern als extern geldt: "Samenwerken moet, want alleen kunnen we het niet en kunne we het niet goed". Intern is de ondersteuning altijd onderdeel van samenwerking tussen verschillende disciplines/medewerkers – bijvoorbeeld mentor/schaduwmentor. Waar het begon met ketensamenwerking is nu de volgende stap het opbouwen van netwerksamenwerking.

In 2023/2024 wordt meer geïnvesteerd in de Expertisenetwerken FZ (algemeen, via KNAPP en via de branchevereniging Valente). Op casusniveau is de samenwerking rondom forensische zorg al vanzelfsprekend. Op netwerk niveau en qua expertise-uitwisseling valt nog e.e.a. te winnen.

1) De organisatie werkt samen met andere organisaties binnen en buiten de Forensische Zorg om continuïteit van zorg te realiseren.

- ✓ a. Stapelzorg
- ✓ b. Continuïteit en optimale overdracht informatie
- ✓ c. Warme overdracht
- ✓ d. Afstemming inhoud en taal
- ✓ e. De organisatie werkt actief toe naar samenwerkingsverbanden met organisaties buiten de FZ.
- ✓ f. overleg met inkoper DJI bij problemen
- ✓ g. Overleg met reclassering
- ✓ h. Integrale zorg bij uitstroom
- ✓ i. Contact met Veiligheidshuis en Wmo bij aflopen strafrechtelijke titel

2) De organisatie is onderdeel van een lerend netwerk met andere organisaties, die onderdeel zijn van de forensische keten.

- a. Expertisenetwerken FZ
- b. Uitwisseling ervaringen met netwerkpartners

3) De organisatie heeft beleid over hoe zij de maatschappij en de omgeving betreft

- ✓ a. Externe communicatie en voorlichting via website
- ✓ b. Samenwerking met maatschappelijke organisaties
- ✓ c. Verantwoordelijkheid communicatie met wijk, instanties, gemeente(n), samenleving, media

Pijler 5 Informeren over resultaten

Algemeen beeld: Dit eerste Kwaliteitsverslag Forensische Zorg is gelijk het laatste verslag als apart document. Na de externe audit volgens het HKZ schema GGZ in juni 2023 wordt het KKFZ integraal geïntegreerd in het bestaande kwaliteitsbeleid. Het jaarlijkse kwaliteitsverslag FZ is vanaf de **audit 2023** opgenomen in (de beoordeling van) het kwaliteitsmanagement.

Het Meerjarenbeleid FZ is vanaf het **verslagjaar over 2023** integraal opgenomen in de bestaande Beleidscyclus (Jaarplan, Meerjarenbeleid en Jaarverslag). Daarmee wordt het Meerjarenplan en het Kwaliteitsverslag FZ ook onderdeel van de interne processen inclusief de bespreking met de OR en de cliënten/jongerenraad.

1) De organisatie heeft een meerjarenplan waarin beschreven wordt hoe de organisatie de kwaliteitsaspecten genoemd in dit Kwaliteitskader beoogt te implementeren. De organisatie actualiseert het meerjarenplan minimaal jaarlijks.

- ✓ a. Afstemming meerjarenplan met cliëntenraad en staf
- ✓ b. Het eerste meerjarenplan is uiterlijk 31-05-2023 gereed.

2) De organisatie stelt per kalenderjaar een kwaliteitsverslag op of integreert de verslaglegging over kwaliteit in een ander (reeds bestaand) kwaliteits- of jaarverslag.

- ✓ a. Transparantie over implementatie kwaliteitsaspecten
- ✓ b. Bespreken kwaliteitsverslag intern
- ✓ c. Verplichte punten in kwaliteitsverslag
- ✓ d. Deadline kwaliteitsverslag 31 mei

3) De organisatie levert indicatoren en gegevens aan volgens de geldende aanleververplichtingen.
n.v.t.